

25 éves a MANO

Komoly terjedelmű képes beszámolót terveztünk a Magyar Asztma Nővérek Országos Egyesületének jubileumi konferenciájáról, ami az 1995. szeptember 29-én megalapított egyesület 25. születésnapjához legközelebb eső hétvégére volt időzítve. A koronavírus-járvány azonban közbeszólt, és a rendezvény elhalasztásáról döntöttünk. Helyette olvassák ezt a visszaemlékezést a kezdetekre és az elmúlt 25 évre.

A BETEGOKTATÁS KEZDETEI

Az 1990-es évek elején, amikor az asztma kezelését alapjaiban változtatta meg két korszerű szárazporbelégző, a Turbuhaler és a Diskus megjelenése, a Somogy Megyei Tüdő- és Szívkórházban európai mércével mérve is nagyon betegközpontú szemlélet uralkodott. Az akkori igazgató főorvos, *Andrászofszky Barna* messzemenően támogatta a betegoktató programok szervezését. Először *Berta Gyula és munkatársai* indítottak ilyen programokat felnőtt asztmás betegeknek, majd nem sokkal ezután *Rónai Zoltán és munkatársai* asztmás gyermekek részére. A felnőtt betegoktató programok résztvevői hozták létre 1994 decemberében az Asztmás Betegek Országos Szövetségét (ABOSZ). A gyermek betegoktató programok anyagi hátterének biztosítására 1992-ben létrejött A Mosdósi Asztmás Gyermekekért Alapítvány, és ennek támogatásával néhány év alatt betegoktató kiadványok egész sora jelent meg (Az asztmáról kicsik-

nek, nagyoknak, 1993; Fúúújd el!, 1993; Az asztmáról nemcsak kicsiknek, 1994). A gyermekkori asztmával kapcsolatos korszerű tudnivalók alapjául az Anthony D. Milner által írt *Az asztmás gyermek* című könyv szolgált, ami Rónai Zoltán fordításában, a Springer Hungarica Kiadó gondozásában jelent meg 1992-ben. Az asztmás gyermekek számára rendezett betegoktató programok tapasztalatait több nemzetközi kongresszuson is bemutatták (lásd a sárga keretben).

AZ ELSŐ ASZTMA NŐVÉR TANFOLYAMOK

A nemzetközi trendekkel összhangban a mosdósi munkacsoport is felismerte, hogy az asztmával kapcsolatos alapvető tudnivalók átadása és az inhalációs eszközök használatának betanítása önálló feladatkör, és ezt a feladatot az *asztma nővér* látja el. Egy nemzetközi kongresszuson szerzett szakmai kapcsolat révén hozzájutottak az angol *asthma nurse* képzési programjához, és ezt a hazai viszonyokra adaptálva szervezték meg 1994 őszén az első asztma nővér tanfolyamot Mosdóson.

Az előadások anyagát kezdetben fénymásolt kézirat formájában tették közzé, majd 1995-ben megjelent az első jegyzet *Az asztmáról az asthma nurse tanfolyam hallgatóinak* címmel. Ezt követte 1998-ban *Az asztma ma* című könyv első, majd 2003-ban a második, átdolgozott kiadása, amit az Oktatási Minisztérium egyetemi segédtankönyvnek nyilvánított.

AZ EGYESÜLET MEGALAPÍTÁSA

Az első két mosdósi asztma nővér tanfolyam olyan jól sikerült, hogy a szervezők úgy érezték, az ott összeko-

A MOSDÓSI BETEGOKTATÓ PROGRAMOK BEMUTATÁSA NEMZETKÖZI KONGRESSZUSOKON

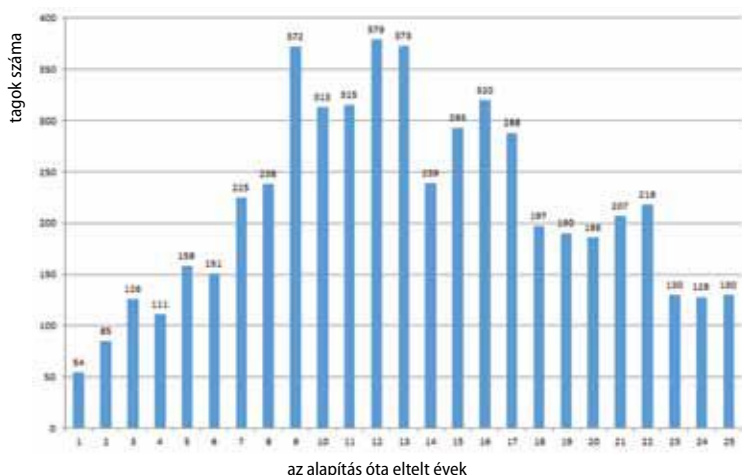
Rónai Z, et al. Health education for asthmatic children. *Chest* 1993; 103: 214S [Amsterdam, 1993]

Rónai Z, Bene L, Gyurkovits K. Health education for asthmatic children – 2 years of experience. *Patient Education and Counseling* 1994; 23 (Suppl. 1): S88-S89 [Genf, 1994]

Rónai Z, Bene L, Gilányi P, Gyurkovits K. Educational tools for the health education of asthmatic children. *Patient Education and Counseling* 1994; 23(Suppl. 1): S127-S128 [Genf, 1994]

Rónai Z: Perception of breathlessness in schoolchildren with asthma. *Chest* 1996; 110: 90S [San Francisco, 1996]

Rónai Z: Childhood asthma – severity and social impact. *Allergy and Clinical Immunology International* 1997; (Suppl. 4): 158 [Cancun, 1997]

1. ábra: A Magyar Asztma Nővérek Országos Egyesületében a tagok számának változása az elmúlt 25 évben

vácsolódott csapatot nem szabad csak úgy szélnek eresztetni. Az ő részvételükkel, 1995. szeptember 29-én Budapesten, a Svábhegyi Gyermekegyintézet előadótermében a magyarországi asztma nővérek egymás közötti kapcsolatának ápolása, a továbbképzések szervezése és az egységes betegoktatás megvalósításának elősegítése céljából, 48 alapító taggal megalakult a Magyar Asztma Nővérek Országos Egyesülete, melynek elnöke dr. Virágos Péterné lett.

Az egyesület nonprofit szervezetként működik, a Nyíregyházi Törvényszék a Pk. 60187/1995/11 szám alatt jegyezte be, 1998. január 1-től közhasznú társadalmi szervezetnek minősül. Az egészségügyről szóló 1997. évi. CLIV. törvényben meghatározott egészségmegőrző, betegségmegelőző, gyógyító és rehabilitációs tevékenységeket végez. Pontszerző országos szakmai továbbképzések szervezésével, kongresszusokon való részvétel támogatásával, folyóirat postázásával az aktuális szakmai ismeretanyagot továbbítja a tagság felé. Bevételei a tagdíjakból, a cégek támogatásából és a felajánlott személyi jövedelemadó 1%-ából tevődnek össze.

10 éves a MANO (Csillebérc, 2005)

20 éves a MANO (Hotel Benczúr, 2015)

ORSZÁGOS TANFOLYAMOK SZERVEZÉSE

1995-től kezdve az egyesület keretein belül szerveztük az asztma nővér tanfolyamokat, illetve a létszámában dinamikusan bővülő tagságnak (1. ábra) évente egy országos továbbképző fórumot. Az asztma nővér tanfolyamok 1994–1998 között Mosdóson zajlottak, kizárólagos szponzoruk az Astra Gyógyszergyár volt. Hamarosan igény mutatkozott regionális tanfolyamok szervezésére, és 1998–2004 között már három helyszínen, Szegeden, Nyíregyházán és Törökbálinton rendeztünk tanfolyamokat, továbbra is az AstraZeneca Gyógyszergyár támogatásával. 2005-től megváltoztak a gyógyszerpiaci viszonyok, és addigi szponzorunk nem tudta tovább támogatni a tanfolyamokat. 2005–2009 között a Glaxo támogatásának köszönhetően évente egy országos továbbképző fórumot tartottunk, illetve Glaxo által szervezett rendezvényeken vettünk részt. 2009-től az Országos Korányi Tbc és Pulmonológiai Intézettel együttműködve újjászerveztük az asztma nővér tanfolyamokat, három napba sűrítettük a programot, és több szponzort kértünk fel támogatónak. Eddig több mint 50 továbbképző tanfolyamot szerveztünk különböző helyszíneken.

Jelenleg mindent újratervezünk. A szándék megvan az elmaradt rendezvények pótlására és a lendületes folytatásra – a járvány után. ■

Imru Ibolya
Dr. Virágos Péterné
Dr. Rónai Zoltán